Tranziția de la Protecția Temporară: Perspective privind Șederea, Căile Legale și Opțiunile de Politici pentru Refugiații din Ucraina

CONTEXT

Războiul la scară largă din Ucraina a declanșat una dintre cele mai mari crize de refugiați din lume. Din 2022, milioane de persoane care au fugit din Ucraina au fost găzduite în Uniunea Europeană (UE) și în țările vecine, beneficiind de protecție temporară (PT) sau de regimuri naționale comparabile, care le-au asigurat acces imediat la drept de ședere, asistență medicală, servicii sociale și ocuparea forței de muncă. La 28 februarie 2026, 4,4 milioane de refugiați din Ucraina beneficiau de statut de PT în UE[1]. În urma prelungirilor succesive ale aplicării Directivei privind protecția temporară, aceasta este aplicată în prezent în UE până în martie 2027.

Pe măsură ce războiul continuă, dinamica strămutării intră într-o nouă etapă. Întoarcerea în Ucraina rămâne o aspirație pe termen lung pentru mulți refugiați, estimându-se că 1,4 milioane de persoane s-au întors și au rămas acolo cel puțin 3 luni din februarie 2022[2]. Totuși, caracterul prelungit al războiului și incertitudinea privind viitorul PT determină atât refugiații, cât și guvernele statelor gazdă să exploreze scenarii alternative de ședere legală. În acest context, planificarea șederii legale și a incluziunii pe durata strămutării reprezintă o completare necesară planificării întoarcerii, asigurând că refugiații rămân protejați, își consolidează autonomia și sunt pregătiți să revină voluntar, sigur și durabil, precum și să se reintegreze atunci când condițiile o vor permite.

În întreaga Europă, abordările privind tranziția de la PT către alte forme de ședere legală variază considerabil. În multe țări, căile existente se bazează în mare măsură pe canalele standard de migrație, care nu corespund profilurilor socio-economice, nevoilor de protecție sau vulnerabilităților refugiaților susceptibili să rămână. Pe de altă parte, deși sistemele de azil continuă să joace un rol esențial, numărul cererilor după încetarea PT riscă să depășească capacitățile existente, în special în lipsa altor căi potențiale de ședere legală pentru grupurile mai vulnerabile. Totodată, lipsa unor informații suficiente privind opțiunile de rămânere sau de întoarcere riscă să lase mulți refugiați într-o stare de incertitudine și imposibilitate de a lua decizii informate, pe măsură ce PT se apropie de un posibil sfârșit.

În acest context, prezentul raport examinează amploarea și caracteristicile refugiaților care se estimează că vor rămâne în țările gazdă între sfârșitul anului 2026 și sfârșitul anului 2029, utilizând

[1] Eurostat, Protecție temporară pentru 4,40 milioane de persoane în februarie 2026 (14 aprilie 2026), disponibil la: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260414-1.
[2] UNHCR, Situația refugiaților din Ucraina – Fișa informativă nr. 3 privind mișcările populației (în curs de publicare).

un model bazat pe agenți dezvoltat de UNHCR și Universitatea Brunel din Londra[3] și completat de concluziile celui de-al șaptelea sondaj privind intențiile realizare de UNHCR[4]. Raportul evidențiază totodată modul în care provocările legate de tranziție reflectă o necorelare structurală între profilul persoanelor susceptibile să rămână, intențiile acestora și căile legale disponibile în prezent în multe contexte. Raportul se încheie cu recomandări pentru sprijinirea unor tranziții ordonate și centrate pe protecție, implementate la scară largă, consolidând rezultatele atât pentru refugiați, cât și pentru țările gazdă, contribuind în același timp la menținerea capitalului uman și a capacității de redresare a Ucrainei.

O METODOLOGIE INOVATOARE: MODELAREA BAZATĂ PE AGENȚI

În termeni simpli, modelul simulează modul în care diferite grupuri de refugiați – în funcție de vârstă, componența gospodăriei, regiunea de origine și caracteristicile socio-economice – sunt susceptibile să ia decizii de a rămâne sau de a se întoarce în diferite scenarii viitoare. În loc să prevadă comportamentul individual, acesta arată cum se pot modifica amploarea generală și profilul persoanelor susceptibile să rămână în diferite scenarii.

Modelul bazat pe agenți (Agent-Based Model – ABM) simulează întoarcerea refugiaților în baza a cinci scenarii plauzibile privind continuarea războiului din Ucraina sau apariția unui armistițiu ori a unei păci fragile. Două scenarii diferite (status quo/continuarea războiului și pace fragilă cu concesii) sunt analizate mai detaliat în acest raport. Toate scenariile sunt construite în jurul unui număr limitat de parametri comuni, și anume: (1) intensitatea și durata ostilităților; (2) amploarea teritoriilor rămase sub ocupație temporară; și (3) nivelurile investițiilor orientate spre redresare care ar putea fi rezonabil anticipate în fiecare situație. Aceste scenarii nu au caracter predictiv. Mai degrabă, ele oferă o modalitate structurată și fundamentată metodologic de a explora modul în care procesul decizional și comportamentul refugiaților s-ar putea schimba ca reacție la diferite evoluții viitoare plauzibile, pe baza unui spectru larg de date.

Pentru a asigura comparabilitatea între scenarii, se presupune că toate elementele contextuale relevante se materializează până la sfârșitul anului 2026. Acest punct comun de referință servește drept condiție tehnică inițială pentru simulări și nu reflectă nicio estimare privind momentul încheierii războiului. În scenariile „Victoria Ucrainei” și „Pace fragilă cu concesii”, se presupune că PT în UE încetează în martie 2027, iar refugiații care rămân în străinătate ar putea trece către alte forme de reglementare a șederii, precum azilul sau permisele de ședere pentru muncă ori studii. În scenariul continuării războiului (status quo), se presupune că PT în UE continuă, însă cu o tranziție graduală și tot mai accentuată a beneficiarilor de PT către alte forme de ședere legală.

[3] Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați: UNHCR, Nota de politici nr. 2, „Estimarea revenirii refugiaților în Ucraina în contextul războiului și al incertitudinii continue” (februarie 2026), disponibilă la: https://data.unhcr.org/en/documents/details/120890

[4] În curs de publicare.

Simulările acoperă un orizont de trei ani, de la materializarea presupusă a fiecărui scenariu la sfârșitul anului 2026 până în decembrie 2029. Aria geografică include refugiații găzduiți în UE și în Republica Moldova, iar anumite rezultate au fost recalibrate, acolo unde este relevant, pentru a reflecta populația mai largă a refugiaților din Ucraina aflați în Europa.

Scenariile și ipotezele aplicate în cadrul Modelului bazat pe agenți

SCENARII ȘI IPOTEZE		
Victoria Ucrainei	Ucraina recuperează teritoriile ocupate temporar până la sfârșitul anului 2026.	PT se încheie în martie 2027, cu posibilitatea tranziției către alte forme de ședere legală.
Pace fragilă cu concesii	Până la sfârșitul anului 2026, ostilitățile încetează, însă Federația Rusă păstrează controlul *de facto* asupra teritoriilor ocupate temporar din zonele anexate ilegal ale Ucrainei. Se înregistrează un nivel mediu spre ridicat de investiții în teritoriile aflate sub controlul guvernamental.	
Continuarea războiului (status quo)	Continuarea ostilităților până la sfârșitul anului 2029, la intensitatea actuală sau una sporită. Nivel redus al investițiilor, concomitent cu continuarea intervențiilor umanitare.	PT este prelungită. Mulți ucraineni vor trece către alte forme existente de ședere legală (de exemplu: permis de muncă, permis de ședere pentru studii, reîntregirea familiei). Alți ucraineni se vor orienta către procedura de azil.

CONTINUAREA ȘEDERII REFUGIAȚILOR ȘI VIITORUL STATUT JURIDIC ÎN ȚĂRILE GAZDĂ

Această secțiune utilizează rezultatele Modelului bazat pe agenți (ABM) pentru a compara numărul estimat, distribuția și profilul refugiaților care ar putea rămâne în țările gazdă.

Amploarea și distribuția refugiaților care rămân

NUMĂRUL REFUGIAȚILOR CARE RĂMÂN ÎN ȚĂRILE GAZDĂ, PE SCENARII	Refugiați la începutul simulării	Refugiați rămași în țările gazdă la sfârșitul simulării		
		Război prelungit (status quo)	**Pace fragilă obținută prin concesii**	**Victoria Ucrainei**
UE și Moldova	4,390,000	4,360,000	2,450,000	1,410,000
Restul Europei	810,000	800,000	450,000	260,000
TOTAL	5,200,000	5,160,000	2,900,000	1,670,000

% din refugiați		99%	56%	32%

Se estimează că distribuția refugiaților care rămân va fi inegală din punct de vedere geografic, cu proporții mai ridicate în unele țări din Europa de Vest și de Nord și cote mai reduse în anumite țări din Europa Centrală și de Est, unde se preconizează rate mai mari de întoarcere.

Refugiații aflați în țări care nu se învecinează cu Ucraina sunt mai frecvent parte a unor familii cu copii – categorii care, potrivit estimărilor, sunt mai predispuse să rămână. În schimb, în țările vecine se regăsesc mai des persoane care îngrijesc singure copii sau alți membri ai familiei, iar acestea sunt, conform rezultatelor modelului, mai susceptibile să se întoarcă. Diferențele privind regiunile de origine sunt, de asemenea, relevante, întrucât unele țări gazdă găzduiesc proporții mai mari de refugiați proveniți din regiunile estice și sudice grav afectate sau aflate temporar sub ocupație. Refugiații originari din aceste regiuni sunt mai susceptibili să rămână în țările gazdă.

ȚARA GAZDĂ	# refugiaților la începutul simulării	# persoanelor care rămân în scenariul „Pace fragilă bazată pe concesii”	% persoanelor care rămân în scenariul „Pace fragilă bazată pe concesii”
Austria	80,552	39,000	**48%**
Belgia	90,088	51,372	**57%**
Bulgaria	72,888	32,848	**45%**
Croația	26,218	13,290	**51%**
Cipru	22,942	10,710	**47%**
Cehia	365,654	187,268	**51%**
Danemarca	35,734	19,760	**55%**
Estonia	33,500	20,308	**61%**
Finlanda	71,098	38,284	**54%**
Franța	56,232	30,802	**55%**
Germania	1,183,872	789,222	**67%**
Grecia	33,402	15,848	**47%**
Ungaria	40,052	15,092	**38%**
Irlanda	112,166	64,536	**58%**
Italia	165,088	89,752	**54%**
Letonia	49,186	27,080	**55%**
Lituania	44,904	22,496	**50%**
Țările de Jos	123,138	67,760	**55%**
Polonia	997,048	531,360	**53%**
Portugalia	65,748	34,722	**53%**
Republica Moldova	127,564	42,814	**34%**
România	183,516	80,504	**44%**
Slovacia	132,416	63,924	**48%**
Slovenia	10,534	6,790	**64%**

Spania	234,306	132,882	**57%**
Suedia	26,812	14,072	**52%**
TOTAL	4,384,658	2,442,496	**56%**

Profilul refugiaților care rămân

Rezultatele modelului bazat pe agenți (ABM) arată că populația estimată să rămână în țările gazdă este eterogenă, incluzând atât o majoritate de gospodării cu un nivel relativ mai ridicat de integrare socio-economică, cât și o minoritate semnificativă care se confruntă cu vulnerabilități accentuate și multidimensionale.

Predominanța gospodăriilor cu un nivel mai ridicat de integrare socio-economică

Atât în scenariul status quo, cât și în scenariul pace fragilă bazată pe concesii, profilul populației de refugiați estimată să rămână în țările gazdă este caracterizat prin predominanța unor tipuri de gospodării potențial mai puțin vulnerabile. Acest grup este format în mare parte din gospodării în care există cel puțin un membru angajat și/sau din unități familiale nucleare, care tind să beneficieze de un nivel mai ridicat de integrare socio-economică, inclusiv prin acces la piața muncii[5]. Reunificarea unităților familiale în țările gazdă și integrarea copiilor în sistemele educaționale sunt, de asemenea, factori care se estimează să contribuie la rate mai reduse de întoarcere. Totodată, familiile nucleare sunt mai concentrate în Europa de Vest și de Nord, unde se estimează că ratele de întoarcere vor rămâne relativ mai scăzute decât în Europa Centrală.

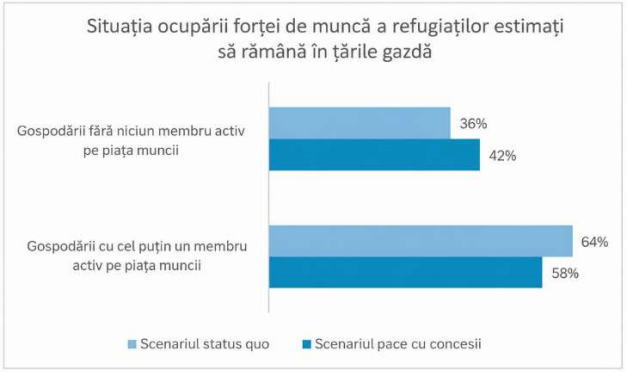

Pondere semnificativă a profilurilor vulnerabile

Cu toate acestea, o parte semnificativă a populației rămase continuă să includă profiluri mai vulnerabile, inclusiv gospodării fără niciun membru angajat, persoane în vârstă și persoane adulte care îngrijesc singure copii sau alți membri ai familiei – grupuri care se confruntă cu vulnerabilități

[5] UNHCR, „Integrarea pe piața muncii a refugiaților ucraineni în Europa: decalaje de ocupare, nepotriviri ale competențelor și beneficii economice" (ianuarie 2026), disponibil la: https://data.unhcr.org/en/documents/details/120820

sporite și bariere în calea incluziunii socio-economice în țările gazdă, precum și cu dificultăți probabile în accesarea serviciilor esențiale la întoarcerea în Ucraina, în contextul necesității de reconstrucție a capacității serviciilor sociale și de bază. Este probabil ca femeile să fie suprareprezentate în acest grup, având în vedere ratele mai reduse de ocupare a forței de muncă și povara disproporționată a responsabilităților de îngrijire.[6]

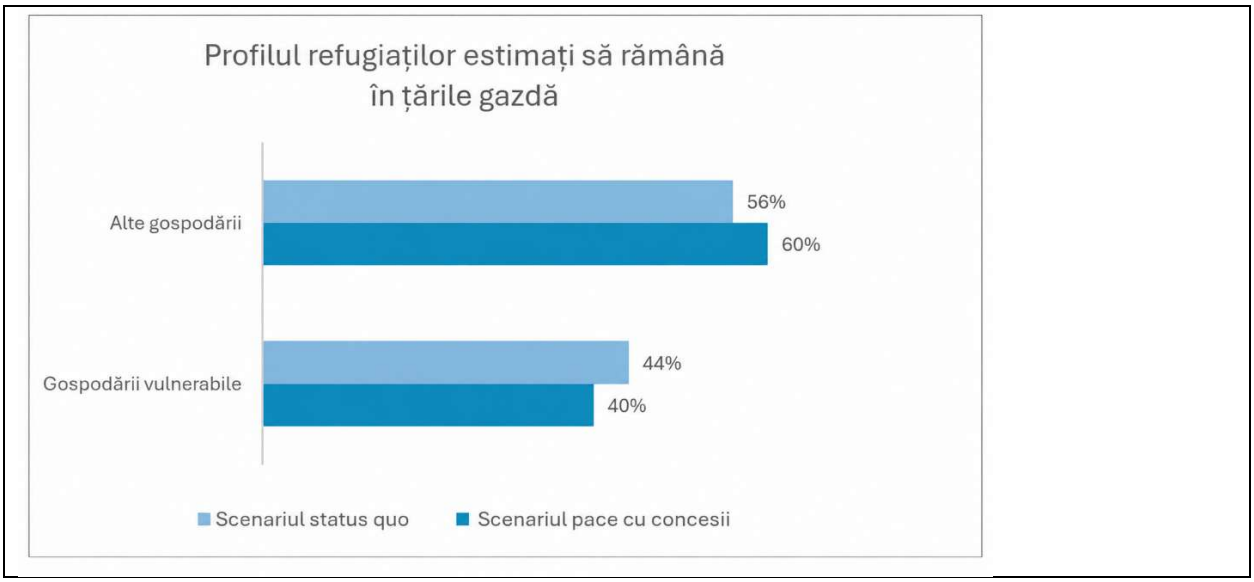

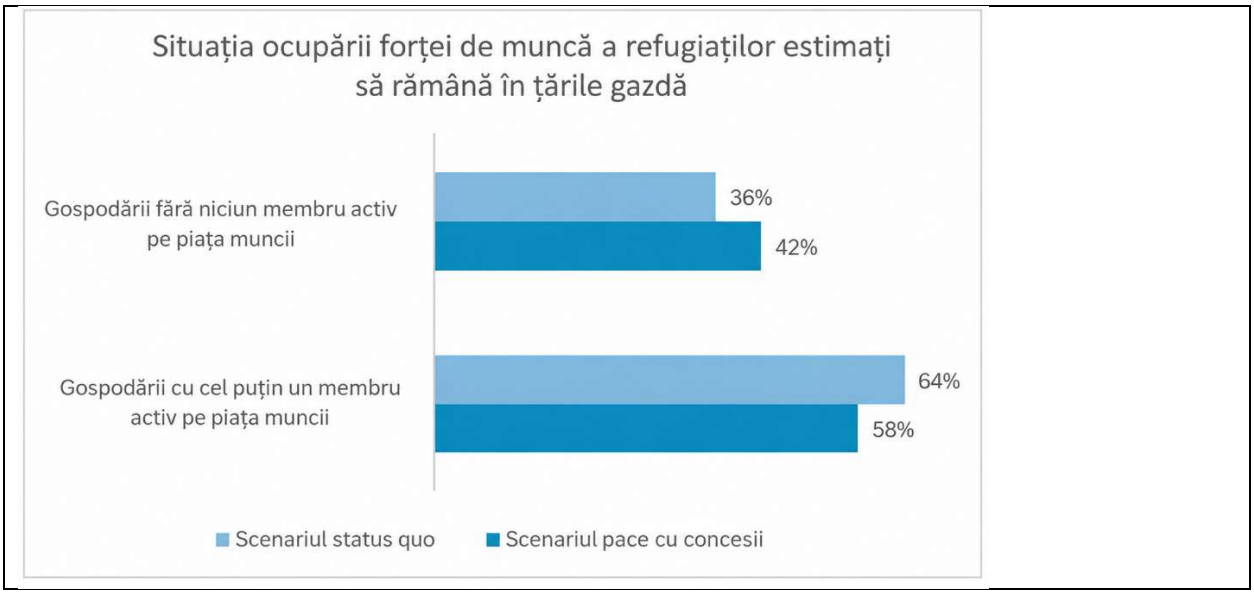

[6] Ibid

Originea geografică ca factor determinant al șederii continue

Originea geografică influențează semnificativ și deciziile estimate privind rămânerea în țările gazdă, refugiații din estul și sudul Ucrainei fiind estimați să reprezinte cea mai mare pondere a populației care va rămâne. În scenariul „Pace fragilă bazată pe concesii", se presupune că anumite părți ale acestor regiuni vor rămâne sub ocupație temporară rusă – datele din sondajul UNHCR privind intențiile confirmă faptul că, pentru refugiații proveniți din aceste macro-regiuni, dintre care mulți sunt persoane în vârstă sau alte persoane vulnerabile, încetarea ocupației temporare reprezintă o condiție esențială pentru întoarcere.

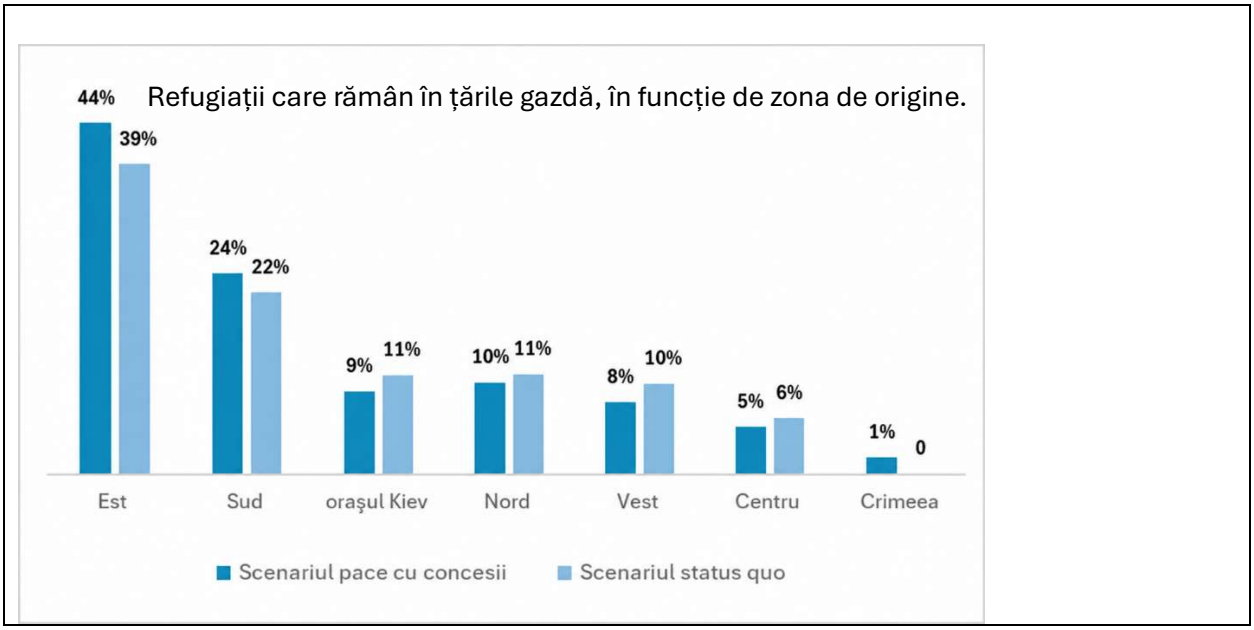

Implicații principale

Profilul mixt al refugiaților estimați să rămână în țările gazdă are implicații directe pentru planificarea tranziției: abordările bazate exclusiv pe participarea pe piața muncii, adesea combinate cu praguri ridicate de venit, riscă să ignore nevoile de protecție și incluziune ale unei părți semnificative a populației care va rămâne.

Căile juridice de ședere avute în vedere de refugiații care rămân în țările gazdă

Pornind de la profilurile de vulnerabilitate și socio-economice estimate, prezentate mai sus, această secțiune utilizează date din cel de-al șaptelea sondaj UNHCR privind intențiile refugiaților [7] – desfășurat între decembrie 2025 și ianuarie 2026, pe un eșantion de 4.389 de respondenți din Europa – pentru a analiza modul în care caracteristicile diferitelor grupuri influențează intențiile privind

[7] În curs de publicare.

statutul juridic. Constatările evidențiază divergențe clare între căile avute în vedere, influențate de statutul ocupațional, componența gospodăriei și vulnerabilitate.

Intenții divergente: ședere bazată pe muncă, azil sau lipsa unei tranziții

Per ansamblu, 59% dintre respondenții care beneficiază de PT au declarat că intenționează să își schimbe statutul juridic în următoarele 12 luni. Totuși, căile avute în vedere diferă semnificativ în funcție de profilul persoanelor.

Refugiații din gospodării cu un nivel mai ridicat de integrare socio-economică – în special cele cu cel puțin un membru angajat – sunt cei mai predispuși să solicite permise de ședere în scop de muncă. Având în vedere că astfel de gospodării sunt estimate să constituie majoritatea populației rămase, este probabil ca cererea pentru permis de ședere în scop de muncă să crească.

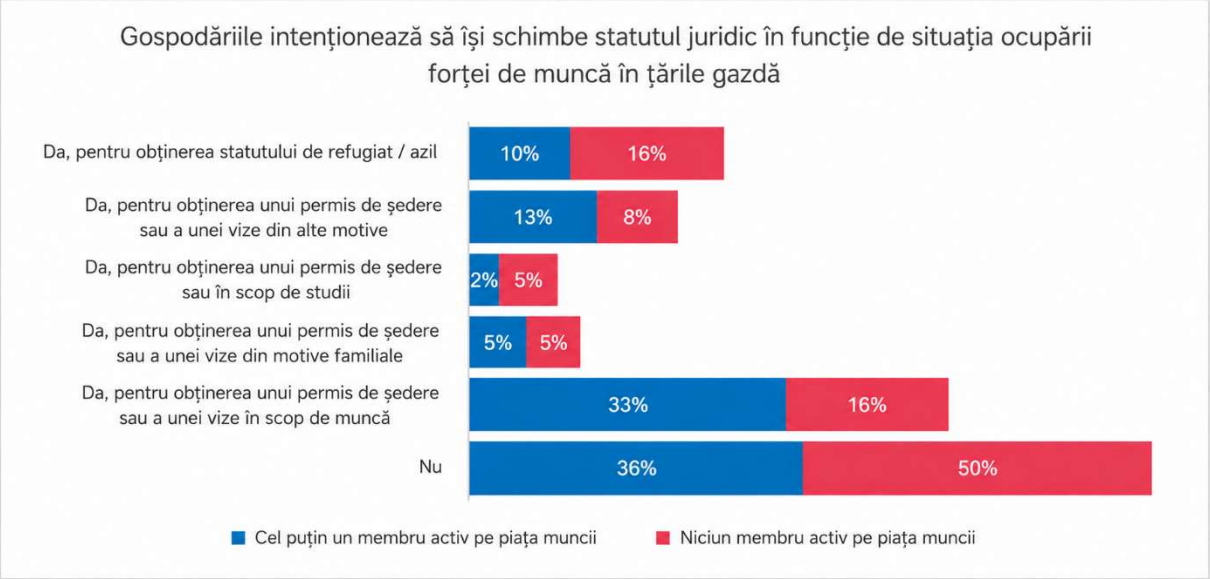

Prin contrast, azilul apare drept o cale esențială pentru grupurile mai vulnerabile, în special pentru persoanele în vârstă, adulții care îngrijesc singuri copii sau alți membri ai familiei, precum și pentru refugiații proveniți din regiunile aflate pe linia frontului sau din teritoriile ocupate temporar ale Ucrainei. Pentru această din urmă categorie, preferința pentru azil reflectă adesea ocuparea continuă a localităților de origine și/sau amploarea daunelor ori distrugerii locuințelor – ambele reprezentând obstacole majore în calea întoarcerii – în timp ce grupurile vulnerabile continuă să se confrunte cu dificultăți de incluziune socio-economică, care pot fi agravate suplimentar de procedurile de azil de lungă durată și de posibila obligație de a se muta în centre de recepție.

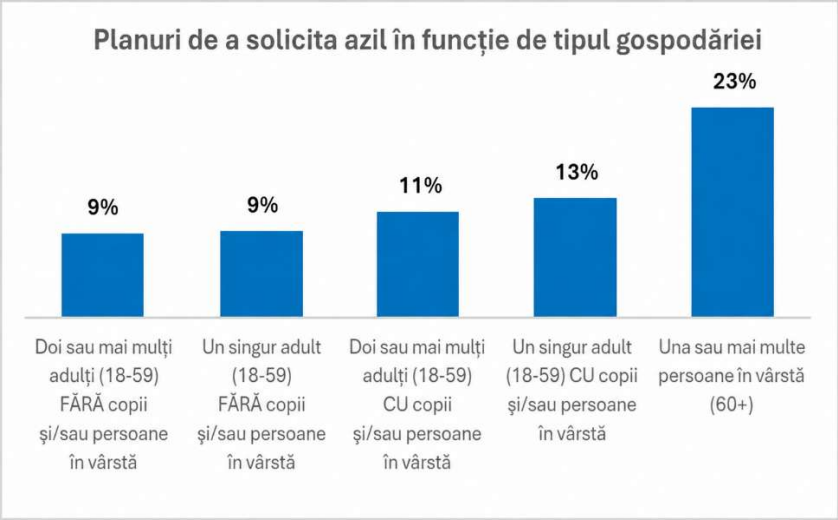

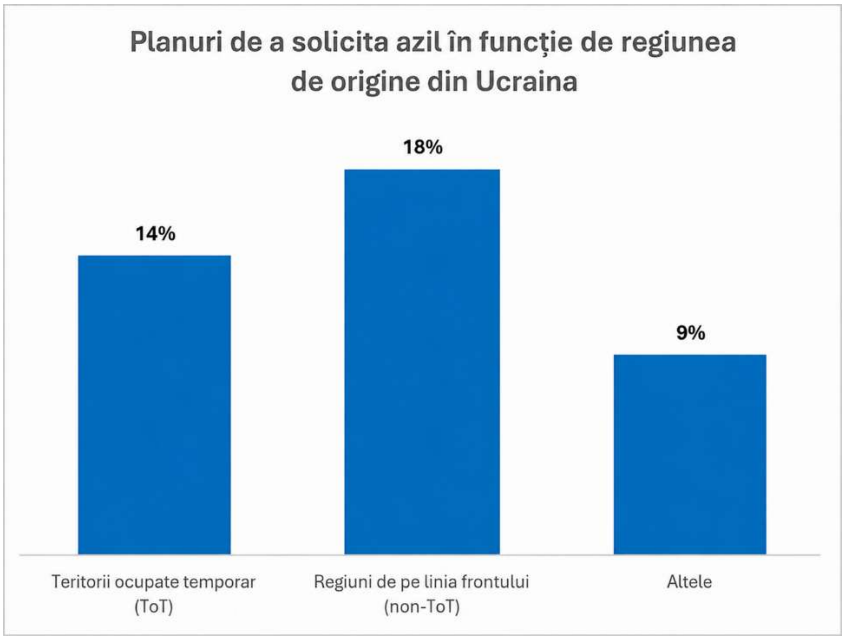

O minoritate semnificativă – 41% dintre respondenți – a declarat că nu intenționează să își schimbe statutul juridic în următoarele 12 luni. Acest grup „blocat" se suprapune în mare măsură cu profilurile mai vulnerabile, inclusiv persoane în vârstă și gospodării fără membri activi pe piața muncii. Lipsa de acțiune este determinată de o combinație de factori, inclusiv așteptarea sau speranța că PT va fi prelungită, reticența de a schimba statutul, cunoașterea limitată a căilor alternative și/sau necesitatea de sprijin pentru inițierea schimbării statutului juridic.

Vulnerabilitatea, lipsa de informare și neeligibilitatea pentru căi juridice alternative se combină și creează un risc real de incertitudine juridică, întreruperea accesului la drepturi, presiune asupra sistemelor naționale de azil și posibile deplasări secundare între statele membre ale UE în cazul în care PT ar înceta „brusc" în martie 2027 – adică prin încetarea bruscă a PT fără măsuri de tranziție,

perioade de grație sau forme alternative de ședere accesibile, la scară largă, pentru un număr important de refugiați.

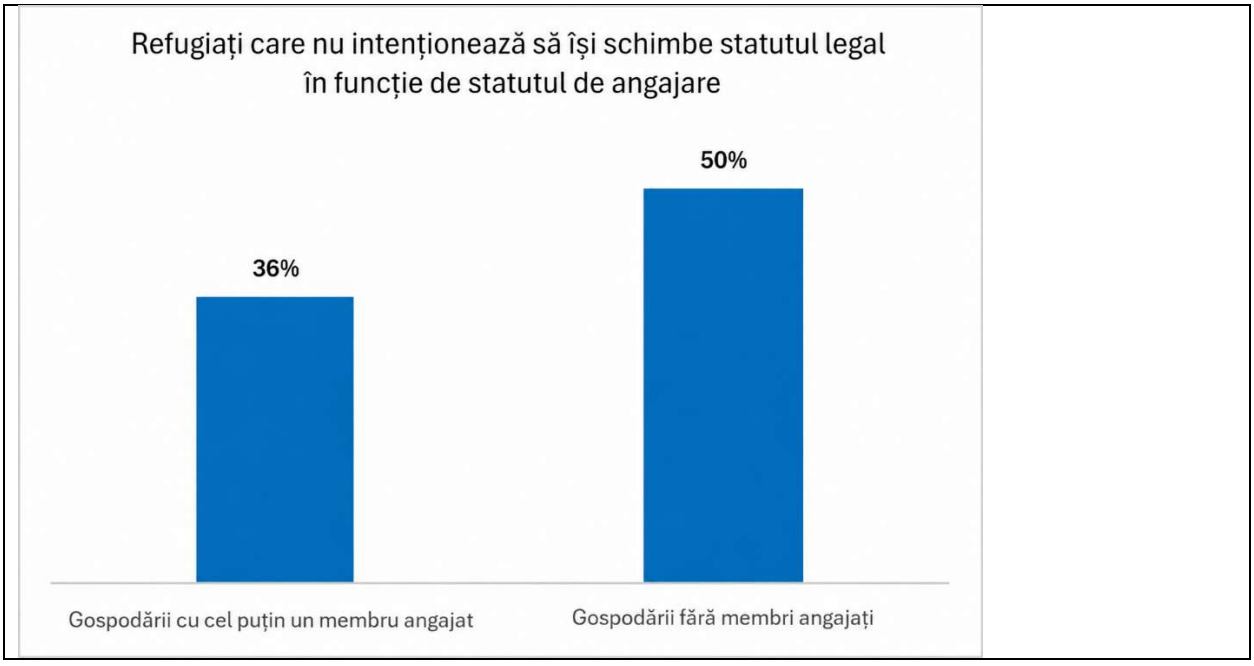

Barierele structurale și lipsa de informații limitează tranzițiile avute în vedere

Aproape 60% dintre refugiații ucraineni angajați care au participat la sondaj lucrează în poziții sub nivelul lor de calificare, iar salariul median al refugiaților este cu aproximativ 40% mai mic decât cel al populației gazdă.[8] Aceste condiții îngreunează îndeplinirea cerințelor standard pentru obținerea permiselor de ședere bazate pe muncă, precum pragurile salariale minime.

Deși 59% dintre beneficiarii de PT intenționează să facă tranziția la forme alternative de ședere legală, aproape 70% dintre aceștia nu dețin informații complete despre căile necesare pentru această tranziție. Principalele lacune de informare vizează criteriile de eligibilitate, procedurile de aplicare și calendarul tranzițiilor. Aceste deficite de informare reprezintă un obstacol major, riscând să blocheze tranzițiile juridice chiar și pentru refugiații motivați și relativ bine poziționați.

[8] UNHCR, „Integrarea refugiaților ucraineni pe piața muncii din Europa: decalaje în ocupare, necorelări ale competențelor și câștiguri economice” (ianuarie 2026), disponibil la: https://data.unhcr.org/en/documents/details/120820 Ibid

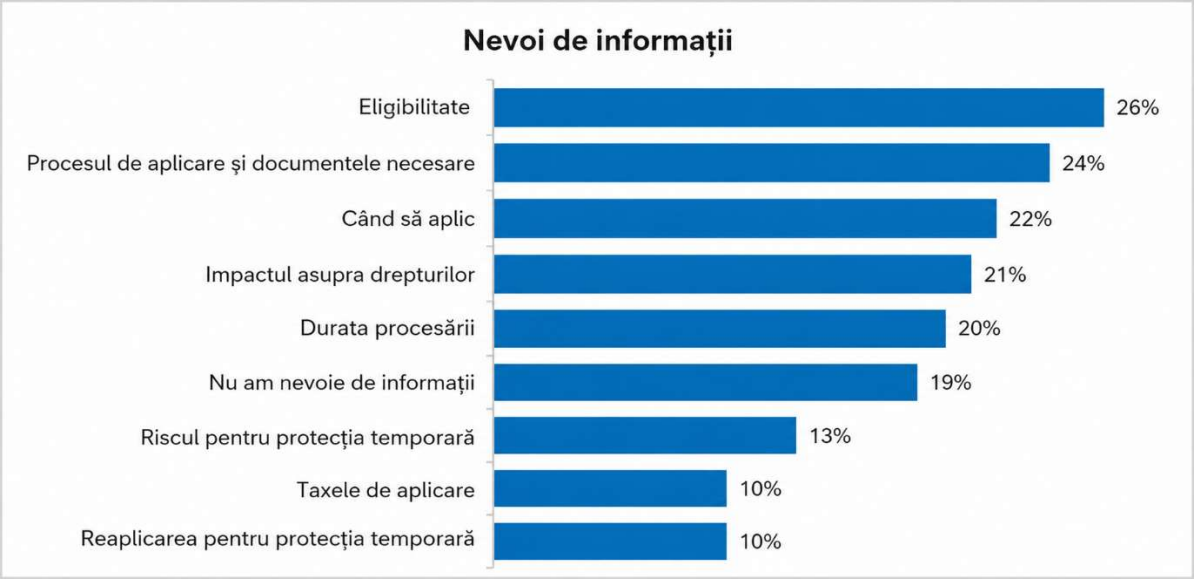

Implicații principale

Per ansamblu, aceste constatări evidențiază faptul că, deși șederea în scop de muncă poate reprezenta o opțiune viabilă pentru o parte a populației, un număr semnificativ de persoane va continua să aibă nevoie de căi alternative de ședere, clare și accesibile. Menținerea unor garanții solide de protecție în cadrul acestor mecanisme este esențială, în special pentru aproximativ 40% din populația de refugiați rămasă, estimată a avea vulnerabilități sporite.

Constatări și recomandări pentru planificarea perioadei post-PT

1. Evitarea unui scenariu de tip „cliff edge” (încetare bruscă a PT): asigurarea continuității șederii legale și a protecției

Constatări: Atât în scenariul status quo, cât și în scenariul de pace fragilă bazată pe concesii, se estimează că un număr mare de refugiați va rămâne în țările gazdă și după expirarea actualului cadru al PT. Chiar și într-un scenariu de pace bazată pe concesii, condițiile esențiale pentru întoarcere – precum locuințele, serviciile, oportunitățile de angajare și deminarea – sunt puțin probabil să răspundă imediat nevoilor la scară largă. Schimbările de politici abrupte sau insuficient etapizate riscă să suprasolicite sistemele și să conducă la întoarceri premature sau involuntare, în special în cazul refugiaților vulnerabili. Prin urmare, menținerea continuității șederii este esențială până când condițiile vor permite o întoarcere sigură și sustenabilă, evitând lacunele de protecție și pentru a oferi timp pentru ca situația din Ucraina să permită întoarcerea și reintegrarea durabilă.

Recomandări

- Continuitatea șederii ar trebui menținută și după martie 2027, fără diferențiere pe criterii precum statutul ocupațional, durata șederii, deținerea unor documente de călătorie valabile, regiunea de origine sau alți factori.

- Statele gazdă ar trebui să evite încetarea bruscă a PT și să aplice soluții adecvate fiecărui scenariu. Într-un scenariu status quo, acest lucru poate necesita o nouă prelungire, limitată în timp, a PT, concomitent cu accelerarea pregătirilor pentru tranziția către forme alternative de ședere legală. În scenariul „Pace fragilă bazată pe concesii", un statut tranzitoriu coordonat la nivelul UE ar trebui să asigure menținerea șederii legale, a drepturilor și a accesului la servicii pe durata proceselor de redresare și tranziție.

2. Planificarea și implementarea urgentă a unor căi de tranziție la scară largă, adaptate profilurilor refugiaților

Constatări: O strategie de tranziție axată pe șederea în scop de muncă este viabilă doar parțial la scară largă. Sistemele de azil vor continua să joace un rol esențial, însă cererile depuse după încetarea PT riscă să depășească capacitatea sistemelor naționale de azil, în lipsa unor căi de tranziție mai extinse, și ar putea afecta negativ procesele de incluziune.

Recomandări

- Statele gazdă ar trebui să accelereze dezvoltarea unor opțiuni simplificate de ședere pe termen mai lung, care să acopere în mod adecvat populația estimată să rămână, inclusiv prin permise cu criterii reduse de eligibilitate și sarcini administrative simplificate.
- Statele gazdă sunt încurajate să analizeze posibilitatea ca perioada de ședere în baza protecției temporare să fie luată în considerare pentru eligibilitatea la ședere pe termen lung sau permanentă, inclusiv prin ajustarea cadrului legislativ național, după caz.
- Mecanismele de tranziție ar trebui să includă în mod explicit căi accesibile pentru refugiații care se confruntă în prezent cu bariere structurale în tranziția către alte forme de ședere legală, inclusiv persoane în vârstă, persoane care îngrijesc singure copii sau alți membri ai familiei și persoane neangajate în câmpul muncii.
- Toate căile de tranziție trebuie să mențină garanții solide de protecție și să asigure accesul continuu la drepturile fundamentale, inclusiv la muncă, locuință, asistență medicală și alte prestații esențiale de protecție socială. Restrângerea accesului la aceste drepturi riscă să genereze presiuni suplimentare asupra sistemelor naționale de azil și ar putea contribui la întoarceri premature, în special în rândul grupurilor vulnerabile.

3. Capacitatea sistemelor naționale de azil

Constatări: Datele din sondajul UNHCR privind intențiile indică un interes constant pentru azil în rândul anumitor grupuri, în special al persoanelor în vârstă și al refugiaților proveniți din regiuni aflate pe linia frontului sau din teritorii ocupate. Azilul va continua să joace un rol esențial în tranziția de la PT, iar statele ar trebui să se pregătească pentru o cerere susținută.

Recomandări

- Sistemele naționale de azil ar trebui consolidate și pregătite corespunzător pentru a gestiona cererile depuse de beneficiarii de PT, chiar și în absența unor noi sosiri la scară largă.
- Statele ar trebui să examineze posibilitatea aplicării unor proceduri simplificate sau accelerate pentru cererile în mod evident bine întemeiate, concomitent cu alocarea unor resurse suficiente pentru evitarea acumulării restanțelor și menținerea calității procedurale.

4. Consolidarea coordonării la nivelul UE și etapizarea tranziției după PT

Constatări: Având în vedere amploarea și implicațiile transfrontaliere ale tranziției de la PT, abordările naționale necoordonate riscă să genereze deplasări secundare și presiuni inegale asupra sistemelor naționale.

Recomandări

- O coordonare consolidată la nivelul UE – privind calendarul, garanțiile minime și opțiunile de tranziție – ar contribui la rezultate mai previzibile și echitabile, reducând astfel motivația pentru deplasări secundare în interiorul UE.

5. Facilitarea unui proces decizional informat, voluntar și gradual

Constatări: Refugiații au nevoie de informații suplimentare și sprijin pentru a putea lua decizii informate și voluntare privind rămânerea în țările gazdă sau întoarcerea în Ucraina. Interesul ridicat pentru tranziția juridică coincide cu existența unor lacune semnificative de informare. Mulți refugiați nu au claritate cu privire la criteriile de eligibilitate, procedurile și drepturile aferente diferitelor statute. Sunt necesare clarificări suplimentare și privind posibilitatea de a vizita Ucraina și de a menține legături cu familia și comunitățile. Aceste lacune afectează caracterul voluntar al deciziilor și eficiența procesului de planificare.

Recomandări

- Statele gazdă, cu sprijinul UNHCR și al partenerilor, ar trebui să acorde prioritate furnizării de informații prompte, direcționate și accesibile privind întoarcerea în Ucraina și căile juridice disponibile în țările gazdă, inclusiv criteriile de eligibilitate, procedurile, termenele și implicațiile asupra drepturilor.
- Statele gazdă ar trebui să garanteze dreptul de a efectua vizite în Ucraina fără pierderea statutului juridic. Posibilitatea de a menține contactele cu familia și comunitatea din țara gazdă este asociată cu intenții mai ridicate de întoarcere pe termen lung.

6. Incluziunea socio-economică nu mai reprezintă o opțiune de politică, ci o necesitate structurală

Constatări: Numărul mare de refugiați estimat să rămână în țările gazdă, împreună cu ratele persistente ale neocupării, sub-ocupării și necorelării competențelor cu cerințele pieței muncii, arată că incluziunea socio-economică nu mai poate fi tratată ca un obiectiv de politică publică

opțional sau condițional. Consolidarea incluziunii socio-economice generează beneficii fiscale și economice pentru țările gazdă, contribuind în același timp la întărirea autonomiei și mijloacelor de trai ale refugiaților, precum și la susținerea capitalului uman al Ucrainei și a capacității acesteia de redresare, reconstrucție și reziliență pe termen lung.

Recomandări

- Guvernele statelor gazdă, împreună cu partenerii din domeniul dezvoltării și al asistenței umanitare, ar trebui să acorde prioritate măsurilor care cresc ratele de angajare a refugiaților și reduc sub-ocuparea, inclusiv prin cursuri accesibile și progresive de învățare a limbii locale și sisteme de sprijin care elimină barierele practice, precum îngrijirea copiilor, recunoașterea efectivă a competențelor, programe de perfecționare și cursuri de integrare profesională, precum și îmbunătățirea mecanismelor de corelare între cererea și oferta de muncă.
- Pentru minoritatea semnificativă de refugiați care se confruntă cu bariere în accesul la ocuparea forței de muncă – în special persoane în vârstă, persoane care îngrijesc singure copii sau alți membri ai familiei și persoane cu nevoi specifice – protecția socială incluzivă, accesul la servicii și măsurile de activare adaptate rămân esențiale pentru reducerea riscurilor de protecție și prevenirea întoarcerilor determinate de sărăcie extremă sau excluziune socială.